

Vantaan kaupunginhallitukselle 21.4.2017

Östersundomin kaavoituksessa syytä ottaa aikalisä

Östersundomin maakuntakaavasta on valmistunut uusi, kaksi vaihtoehtoa sisältävä ehdotus, joka on parhaillaan lausuntokierroksella. Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri katsovat, ettei kumpikaan kaavavaihtoehdoista turvaa riittävässä määrin kaava-alueen huomattavia luontoarvoja. Toivomme Vantaan kaupunginhallitukselta aktiivista tukea sille, että maakuntakaavana ja yhteisenä yleiskaavana etenevälle Östersundomin kaavoitukselle otetaan aikalisä, jonka aikana haetaan aidosti nykyisiä vaihtoehtoja kestävämpiä ratkaisuja.

Vaikka Vantaa omistaa vain vähäisen osan Östersundomin alueesta, on aluekokonaisuus tärkeä varsinkin Kaakkois-Vantaan asukkaille. Vantaan alueella on myös useita merkittäviä luontoalueita, kuten rakentamisuhan kohteena oleva Länsimetsän alue, joka on merkittävältä osin Vantaan yleiskaavan suojelualuevarausta.

Östersundomin alue on pääkaupunkiseudun itäpuoliskon tärkeimpiä alueita luonnon monimuotoisuuden kannalta. Vanhoihin valtakunnallisiin lintuvesien ja lehtojen suojeluohjelmiin kuuluvat kosteikot ja lehdot ovat osa EU:n Natura 2000 -verkostoa. Lisäksi kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsee laaja Sipoonkorven metsämanner, joka on osin huomioitu Sipoonkorven kansallispuistona sekä sitä suppeampana Sipoonkorven Natura 2000-alueena. Näiden keskeisten luonnon ydinalueiden sekä niiden välisten ekologisten yhteyksien lisäksi kaava-alueella on myös muita merkittäviä luontokohteita, jotka asiallisessa kaavoituksessa tulee säilyttää.

Östersundomin kaavoituksen tavoitteena on kasvattaa alueen asukasmäärää huomattavasti sekä mahdollistaa metron rakentaminen. Järjestöt pitävät tehtävää erittäin haastavana. Keväällä 2017 valmistuneet kaavaehdotukset heikentävät kohtuuttomassa mitassa kaava-alueen keskeisiä luontoarvoja. Muun muassa luontoarvoille ja virkistyskäytölle vuosi vuodelta tärkeämpi Sipoonkorven metsämanner kutistuu merkittävästi alueen eteläosaan esitetyn rakentamisen takia.

Molemmat maakuntakaavavaihtoehdot ovat luonnon kannalta tuhoisia. Erityisen ongelmallinen on suoran metron vaihtoehto, joka supistaa huomattavasti luonnonmukaista metsäekologista yhteyttä Kasabergetin ja Sipoonkorven välissä. Järjestöt katsovat, että nähtävillä olevaa maakuntakaavaa tulee muuttaa siten, että rakennettavat alueet, metrolinjan sijainti ja asemat sijoitetaan luontoa säästävämällä tavalla.

Maakuntakaavan ohella samaan aikaan on valmistelussa Östersundomin yhteinen yleiskaava. Viimeisin yleiskaavan versio (9.3. 2017) vastaa pitkälti maakuntakaavan suora metro -kaavavaihtoehtoa. Yleiskaavaan liittyy mm. seuraavia ongelmia:

- Asukaslukutavoitteet ovat kasvaneet koko prosessin ajan ilman, että missään vaiheessa olisi kunnolla arvioitu, onko laillinen kaavoitus kyseisellä asukasmäärätavoitteella mahdollista.
- Eri kuntien luontoinventoinnit on toteutettu eri aikoina ja eri tavoin, joten yhtenäisellä menetelmällä tehty linnusto-, kasvisto- ja luontotyyppien inventointi kaava-alueelta puuttuu kokonaan.
- Julkisuudessa on toistuvasti markkinoitu erittäin yksipuolisia käsityksiä alueen luonnonarvoista (*"kolme tavallista lintulajia estää kaavoituksen"*), mistä syystä vain osa kaavan merkittävistä ongelmista luonnolle on noussut kunnolla esille. Esimerkiksi Sipoonkorven arvokkaiden metsien rakentaminen on jäänyt vaille huomiota.

Esitämme, että Vantaan kaupunki muuttaa lausuntoaan siten, että se antaa tuen sille, että Uudenmaan liitto kehittää maakuntakaavaa nykyistä kestävämmäksi huomioiden selvästi vahvemmin myös muut luontoarvot kuin Natura 2000 -alueiden arvojen vaatiman minimisuojan. Tämä edellyttää tosiasiaa tarkempaa eikä Vantaan lausunnossa tavoiteltua ylimalkaisempaa ja vähemmän ohjaavaa maakuntakaavaa.

Lisäksi toivomme Vantaan kaupungin osaltaan keskeyttävän yhteisen yleiskaavaehdotuksen valmistelun siihen asti, kunnes maakuntakaava on saanut lainvoiman, jolloin se muodostaa yleisesti hyväksytyn perustan alemman tason kaavoitukselle.

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Jukka Hintikka
puheenjohtaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
Laura Räsänen
puheenjohtaja
Tapani Veistola
luonnonsuojeluasiantuntija